

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6658

El. p. Andrius.kubilius@lrs.lt ; dainius.kreivys@lrs.lt

LR Konkurencijos tarybos pirmininkui
p. Šarūnui Keserauskui

P R A Š Y M A S

PRADĖTI TYRIMĄ DĖL GALIMO KONKURENCIJOS ĮSTATYMO PAŽEIDIMO

2016-01-13 Nr.

156-S-227

Persiunčiame Jums 2015-11-21 iš Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nario Arvydo Sekmoko gautą raštą, kuriame keliamas klausimas dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimo, kurį galimai atliko Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2015 m. spalio 7 d. priėmusi nutarimą Nr. 1083 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų tiekėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų tiekimo apimties 2016 metams nustatymo“. Šio nutarimo 3 punktu Vyriausybė panaikino remtinas elektros energijos gamybos kvotas Vilniaus, Kauno ir Panevėžio miestų termofikacinėms elektrinėms ir 1.1 punktu nustatė, kad visą elektros energijos rezervinės galios užtikrinimo paslaugą be konkurso tiekų iš anksto pasirinktas ūkio subjektas – AB „Lietuvos energijos gamyba“, AB „Lietuvos elektrinė“ padalinys.

Pirmuoju aukščiau paminėtu Vyriausybės sprendimu netekusi remtinės elektros energijos gamybos kvotos Vilniaus savivaldybės įmonei „Vilniaus šilumos tinklai“ priklausanti termofikacinė jėgainė VE-3 (ją iki 2017 metų sausio 1 d. pradžios nuomos pagrindais valdo AB „Vilniaus energija“), prarado galimybę dalyvauti Lietuvos elektros energijos rinkoje ir gauti pajamų termofikacinės elektrinės VE-3 veiklai užtikrinti bei jai išlaikyti. Jėgainė buvo pasirengusi teikti elektros sistemos rezervavimo paslaugas, tačiau Vyriausybės nutarimas pirkti šią paslaugą tik „Lietuvos energijos“ įmonių grupės nubraukė ir šį galimą pajamų šaltinį, nors rezervavimo paslaugas VE-3 galėtų teikti mažesne kaina nei Vyriausybės pasirinkta bendrovė.

Remdamasi šiuo Vyriausybės nutarimu AB „Vilniaus energija“ šių metų pradžioje paskelbė, kad Vilniaus termofikacinė elektrinė VE-3 elektros rinkoje dalyvauti negali, neturi kitų būdų uždirbti pajamų, todėl šios geros būklės 360 MW galios termofikacinės elektrinės, kurios atstatomoji vertė siekia kelis šimtus milijonų eurų, veikla nutraukiama. Dėl to Vilniaus miesto savivaldybė prarado didelės vertės turtą ir patyrė turtinę žalą.

Mūsų vertinimu, Vyriausybei panaikinus remtinės elektros energijos kvotas turėjo būti patvirtinta teisinė aplinka, kuri leistų termofikacinėms jėgainėms gauti pajamų iš dalyvavimo rezervavimo paslaugų rinkoje, nes nebuvo priimta joks sprendimo, kuris numatytų termofikacinių elektrinių, kaip didelio našumo elektros generavimo pajėgumų, atsisakymą ir jų uždarymą, bei uždarymo sąnaudų kompensavimą. Kai buvo priimamas sprendimas uždaryti Ignalinos atominę elektrinę, tam tikslui buvo skirtos valstybės ir ES lėšos.

Ilgalaikiuose Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatoriaus patvirtintuose energetikos sistemos plėtros planuose laikoma, kad termofikacinės jėgainės yra šalies elektros energetikos sistemos dalis bent jau iki 2024 metų ir jų nenumatoma atsisakyti, uždaryti ar konservuoti.

Šiuo atveju dėl Vyriausybės neveikimo bei konkurencijos teisę pažeidžiančio sprendimo Vilniaus miesto savivaldybė, kaip termofikacinės jėgainės VE-3 savininkė, patyrė daugiamilijoninę žalą, o šalies elektros ūkis prarado apie 500 MW elektros energijos generavimo pajėgumų.

Vertinant Vyriausybės sprendimą, reikėtų pažymėti, kad nėra jokių galiojančių teisės aktų, kurie elektros energijos rezervavimo paslaugos teikimą kvalifikuotų kaip tokią, kuriai netaikoma konkurencijos teisė, taip pat nėra nustatyta išimtinė ar specialioji teisė pirkti paslaugą tik iš vieno konkretaus ūkio subjekto. Priešingai, Lietuvos Respublikos Elektros energetikos įstatymo 67 str. 1 dalis nustato, kad elektros sistemos rezervinių galių tiekimo kainos yra nereguliuojamos. Priimdama sprendimą Vyriausybė neįvertino, ar jos nutarimu nustatomas konkurencijos ribojimas, kad rezervinę galią teiks vienintelis subjektas, yra teisėtas ir/arba neprieštarauja Konkurencijos įstatymui.

Norime priminti, kad Elektros energetikos įstatymo 4 straipsnio 4 dalis nurodo, kad Lietuvos Respublikos elektros energetikos sektoriaus veiklos valstybinis valdymas, reguliavimas, priežiūra ir kontrolė grindžiama konkurencijos tarp rinkos dalyvių principu, o 30 straipsnio 4 dalis labai aiškiai nustato, kad elektros energetikos sistemos perdavimo operatorius privalo organizuoti prekybą balansavimo ir reguliavimo elektros energija, rezervine galia aukcionuose. Šio įstatymo 65 straipsnio 11 dalis nustato prievolę Lietuvos Respublikos Konkurencijos tarybai vykdyti konkurencijos priežiūrą elektros energetikos sektoriuje pagal Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymą.

Todėl remdamasis šia Elektros energetikos įstatymo 65 straipsnio 11 dalimi Konkurencijos tarybai pavesta funkcija vykdyti konkurencijos priežiūrą elektros energetikos sektoriuje prašau Jūsų pradėti tyrimą, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2015 m. spalio 7 d. nutarimu Nr. 1083 nepažeidė sąžiningos konkurencijos laisvės, ar neapribojo konkurencijos, ar nepažeidė Konkurencijos įstatymo 4.1, 4.2 18.3, 18.8 straipsniuose išdėstytų nuostatų bei Konkurencijos tarybos patvirtintose Sprendimų poveikio vertinimo gairėse keliamų reikalavimų viešojo administravimo subjektams. Taip pat prašau, kad remdamiesi Konkurencijos įstatymo 18 straipsnio 8 dalimi pateiktumėte LR Vyriausybei siūlymus dėl jos 2015 m. spalio 7 d. nutarimo poveikio konkurencijai bei šio nutarimo pakeitimo, jei būtų nustatyta, jog šiuo Vyriausybės nutarimu konkurencija elektros energetikos sektoriuje buvo ribojama.

PRIDEDAMA:

1. Vilniaus m. savivaldybės tarybos nario Arvydo Sekmoko 2015-12-21 rašto Nr. A51-120586/15 (3.3.2.1-EM4) kopija, 2 lapai;
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 7 d. nutarimo Nr. 1083 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų tiekėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų tiekimo apimtys 2016 metams nustatymo“ kopija, 1 lapas;
3. Pasaulio energetikos tarybos Lietuvos komiteto pirmininko Rymanto Juozaičio ir jį palaikančių energetikų 2015-12-21 kreipimosi Nr. 20 kopija, 3 lapai;
4. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos 2015-12-23 rašto Nr. (17.12-16)3-343 kopija, 2 lapai;
5. AB „Vilniaus energija“ 2015-12-30 atsakymo Nr. 008-10-26676R kopija, 2 lapai.

Pagarbiai,

Seimo nariai:

Andrius Kubilius

Dainius Kreivys

